TERVETULOA SAUVON ESKARIIN

Tietoa eskarilaisten huoltajille

Mitä esiopetus on?

Esiopetus on tärkeä ajanjakso lapsen elämässä. Esiopetus suunnitellaan ja toteutetaan siten, että lapsilla on mahdollisuus innostua, kokeilla ja oppia uutta.

Leikkiessään ja toimiessaan erilaisissa oppimisympäristöissä lapset laajentavat osaamistaan eri tiedon- ja taidonaloilla. Esiopetuksessa lapsilla on tilaisuuksia monipuoliseen vuorovaikutukseen ja sosiaalisten taitojensa vahvistamiseen.

Tavoitteena on, että lapset oppivat arvostamaan ihmisten yhdenvertaisuutta ja omaa ainutlaatuisuuttaan. Esiopetuksen keskeisenä tehtävänä on edistää lapsen kasvu-, kehitys- ja oppimisedellytyksiä.

Esiopetuksen lukuvuosi mukailee perusopetuksen lukuvuotta. Esiopetusta ei kuitenkaan järjestetä lauantaisin ja se päättyy viimeistään toukokuun viimeinen päivä.

Päivittäinen esiopetusaika on klo. 8.30 -12. 30. Ruokailu tapahtuu koulukeskuksen ruokalassa esiopetuksen henkilöstön ohjauksessa. Esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus järjestetään esiopetusyksikössä.

Huoltajan on huolehdittava siitä, että lapsi osallistuu esiopetukseen tai muuhun esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan. Huoltajien velvollisuus on ilmoittaa lapsi esiopetukseen.

Sauvossa ilmoittautuminen esiopetukseen tapahtuu Wilma-järjestelmän kautta. Ennen ilmoittautumisajankohtaa huoltajille lähetetään koteihin kirje, joka sisältää Wilma-tunnukset ja infokirjeen ilmoittautumiseen liittyen. Lisäksi kirje sisältää hakulomakkeen täydentävään varhaiskasvatukseen sekä tutustumisillan ajankohdan.

Huoltajille ja lapsille järjestetään mahdollisuus tutustua esiopetukseen sen aloittamista edeltävänä keväänä tutustumisillan muodossa. Tällöin lapset yhdessä huoltajiensa kanssa voivat tutustua esiopetuksen tiloihin ja henkilökuntaan. Tutustumisiltojen aikana huoltajilla on mahdollisuus esittää kysymyksiä esiopetuksen henkilökunnalle ja keskustella heitä askarruttavista asioista.

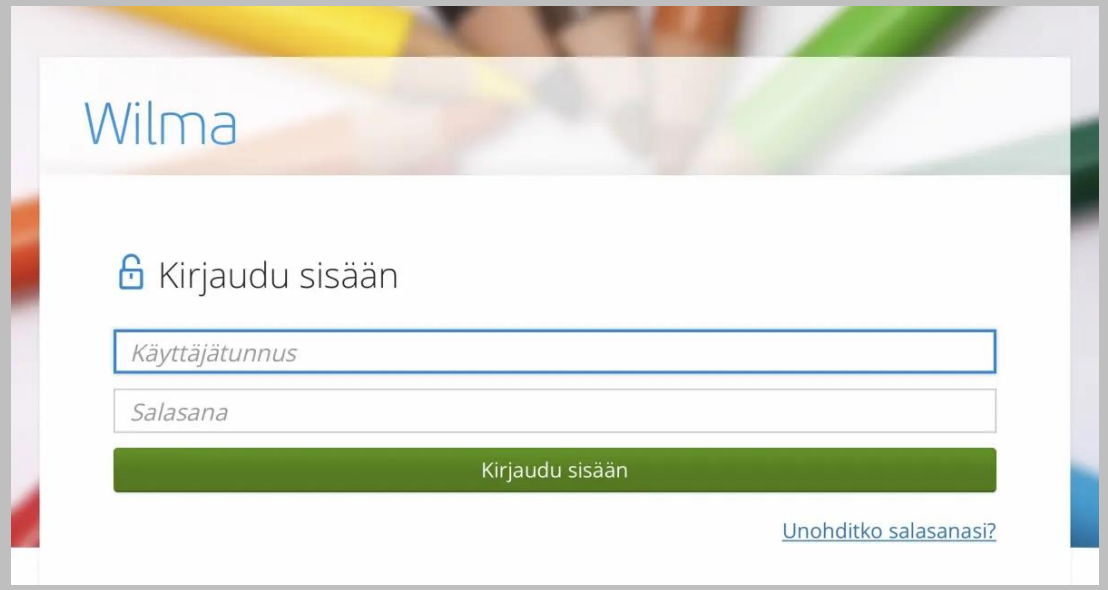

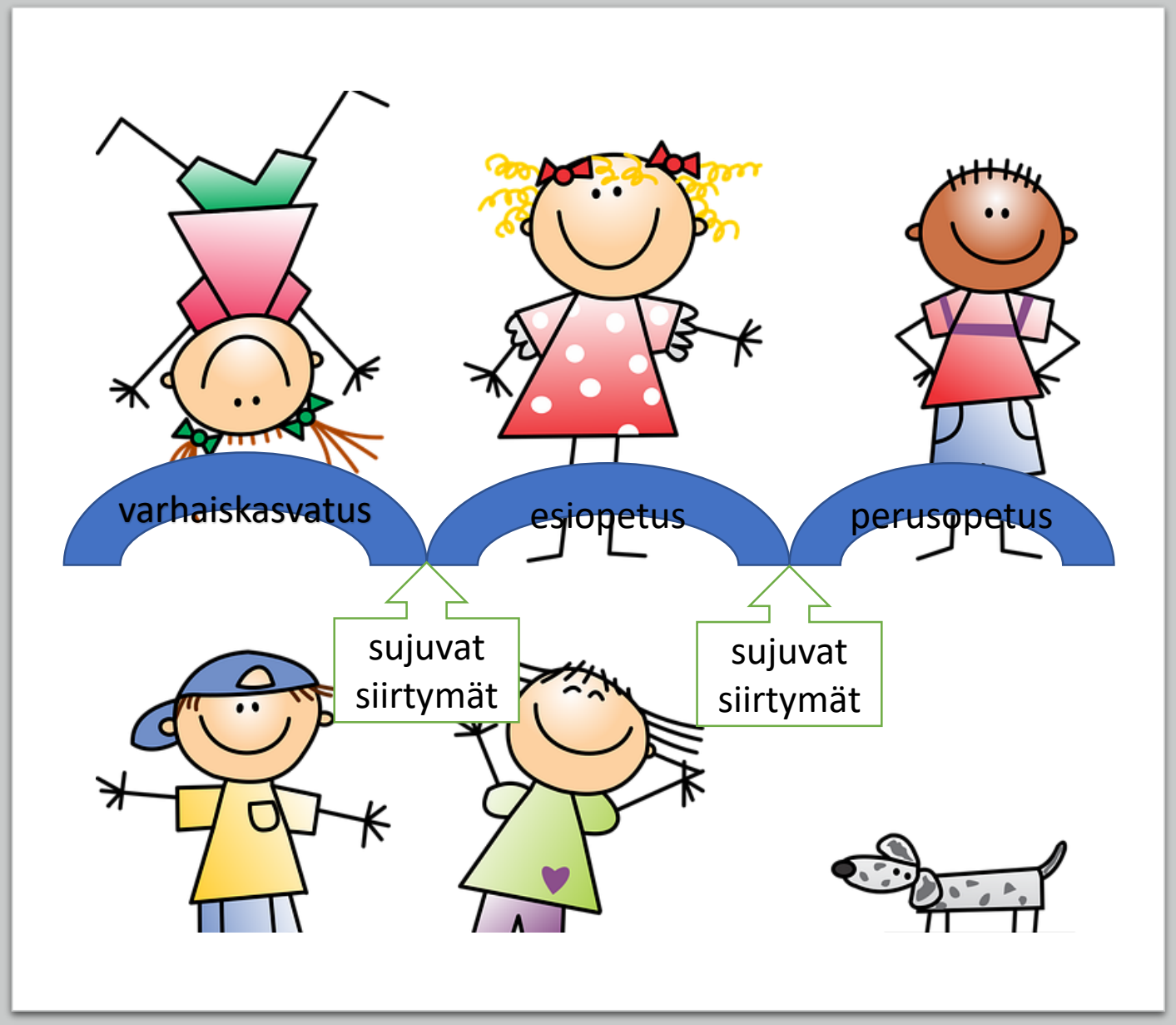

Oppimisen polku

Opetus- ja muu henkilöstö tekevät huoltajien kanssa yhteistyötä lasten oppimisen polun kaikissa vaiheissa.

Tavoitteena on, että kunkin lapsen oppimisen polku varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja edelleen perusopetukseen jatkuu joustavasti lapsen tarpeista lähtevänä.

Esiopetuksen arvoperusta

Esiopetus perustuu käsitykseen lapsuuden itseisarvoisesta merkityksestä. Jokainen lapsi on ainutlaatuinen ja arvokas juuri sellaisena kuin hän on. Jokaisella lapsella on oikeus tulla kuulluksi, nähdyksi, huomioon otetuksi ja ymmärretyksi yksilönä ja yhteisönsä jäsenenä. Lapsilla on oikeus oppia sekä rakentaa käsitystään itsestään ja maailmasta omien lähtökohtiensa mukaisesti.

Lapsilla on oikeus oppia leikkien ja iloita oppimastaan. Lasten aikaisemmat kokemukset ja taidot ovat osa heidän oppimisen polkuaan. Lasten erilaisuutta sekä erilaisia tapoja toimia ja oppia arvostetaan. Lasten käsityksiä ja mielipiteitä pidetään tärkeinä, ja he osallistuvat oppimisympäristöjen rakentamiseen sekä edellytystensä mukaan toiminnan suunnitteluun ja arviointiin. Lapsia rohkaistaan yhdessä tekemiseen ja yhteisöllisyyteen.

Sauvossa esiopetustoimintaa ja siihen liittyviä kasvatuksellisia arvoja pyritään kehittämään yhteistyössä vanhempien kanssa syksyisin heille suunnatun kyselyn avulla.

Kyselyssä selvitetään mitä huoltajat pitävät tärkeänä lapsen esiopetus- ja hoitopäivässä ja minkälaisia yhteistyötoiveita heillä on. Esiopetusvuoden lopussa huoltajat voivat antaa palautetta siitä, miten heidän arvostamiaan asioita on käytännössä toteutettu.

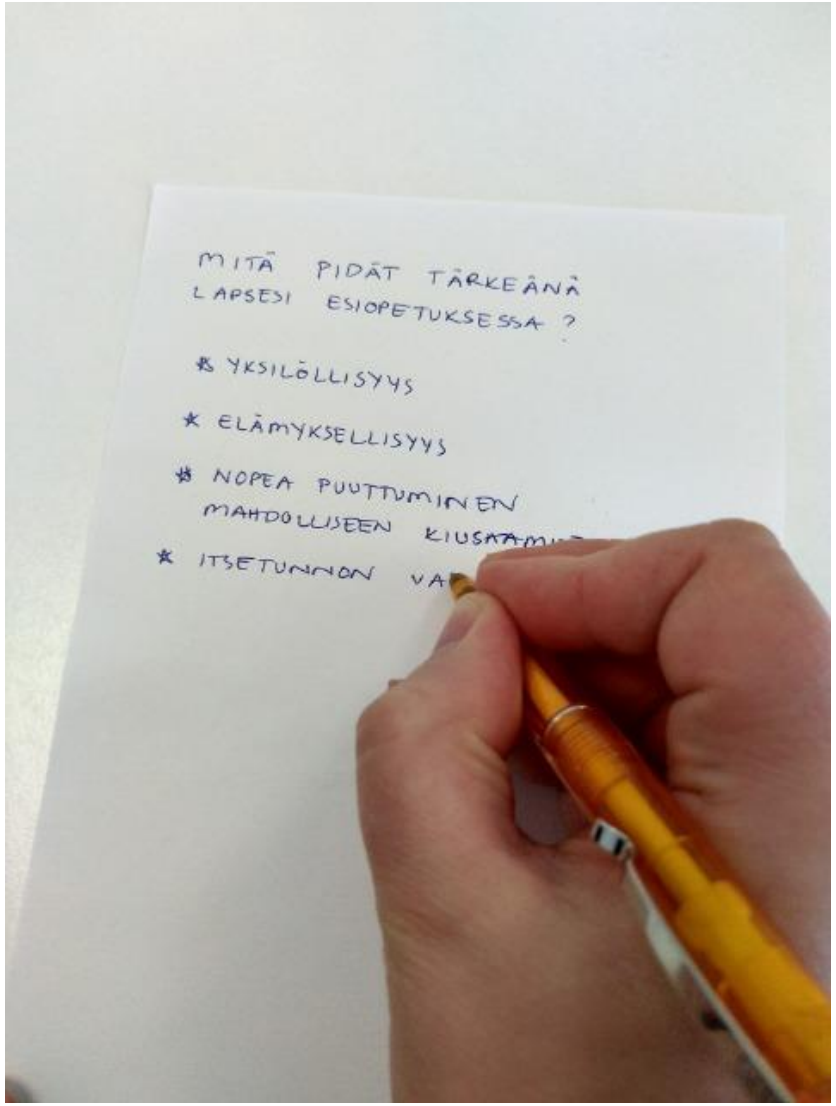

Millaista toimintaa esiopetuksessa on?

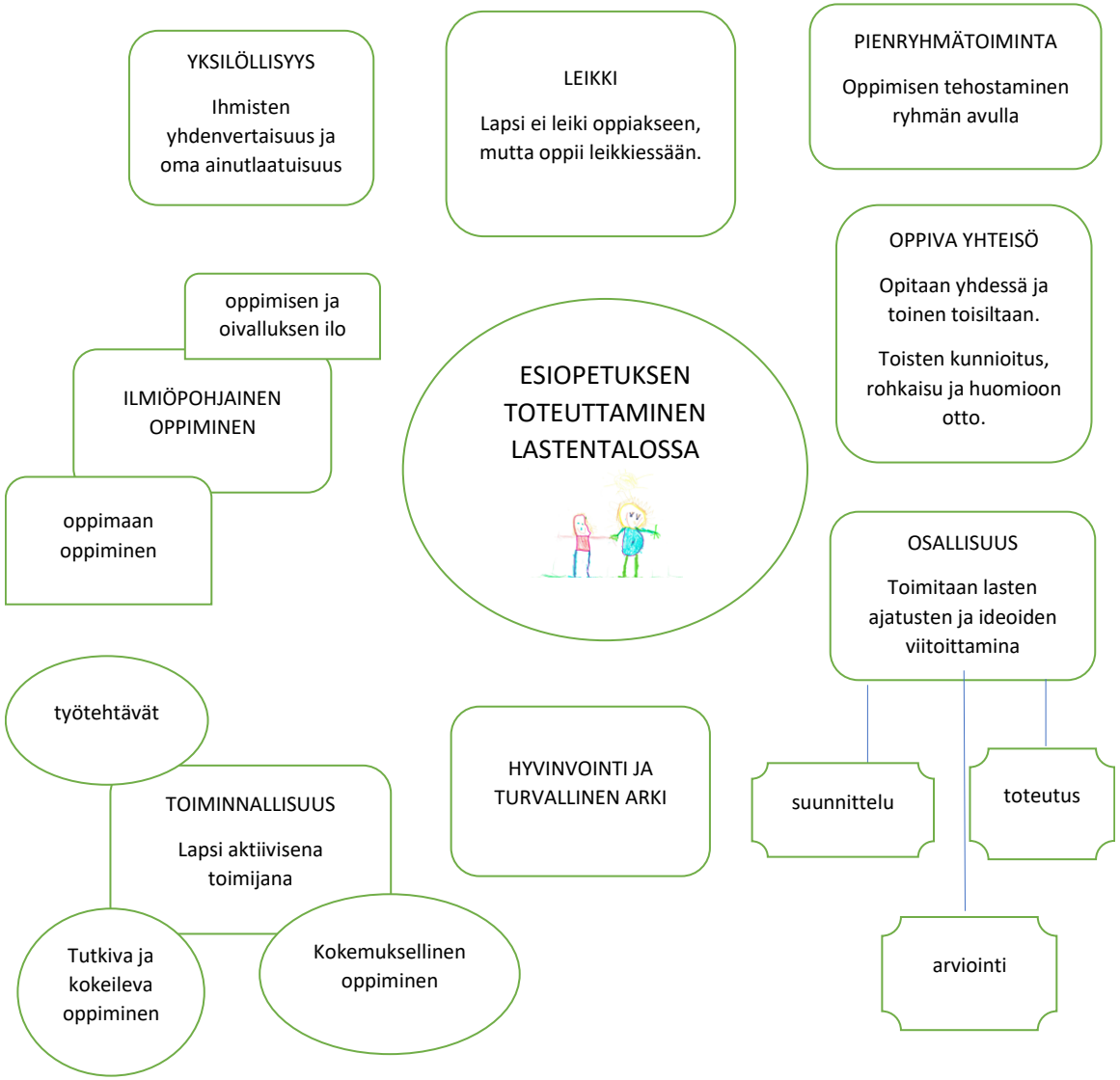

Lapset omaksuvat uusia tietoja ja taitoja vuorovaikutuksessa toisten lasten, opettajien, eri yhteisöjen ja lähiympäristön kanssa.

Oppiminen on kokonaisvaltainen tapahtuma, jossa toiminta, tunteet, aistihavainnot, keholliset kokemukset ja ajattelu yhdistyvät. Olennaista oppimisessa on lasten oma toiminta ja luottamus omiin mahdollisuuksiinsa oppijana.

Lapset oppivat esiopetuksessa leikkien, liikkuen, tutkien, erilaisia työtehtäviä tehden, itseään ilmaisten sekä taiteisiin perustuvassa toiminnassa.

Laaja-alainen osaaminen esiopetuksessa

Laaja-alaisella osaamisella tarkoitetaan tietojen, taitojen, arvojen, asenteiden ja tahdon muodostamaa kokonaisuutta. Osaaminen tarkoittaa myös kykyä käyttää tietoja ja taitoja tilanteen edellyttämällä tavalla.

Laaja-alaisen osaamisen kehittyminen alkaa varhaislapsuudessa ja jatkuu läpi elämän. Esiopetuksessa painopisteenä ovat kestävän elämäntavan sosiaaliset ja kulttuuriset näkökulmat. Laaja-alaista osaamista kehitetään niin esiopetusryhmien toiminnassa, esiopetusryhmien välisessä toiminnassa kuin varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kanssa tehtävässä yhteistyössä.

Sauvon kunnan esiopetusyksikkö sijaitsee samassa rakennuksessa alkuopetuksen kanssa. Esiopetusvuoden kevätkaudella toteutetaan esi- ja alkuopetuksen yhteistä teematyöskentelyä tai työpajatoimintaa. Lisäksi pienimuotoisempaa yhteistyötä voidaan toteuttaa yksittäisten luokkien ja esiopetusryhmien välillä esimerkiksi leikkituokioiden tai pistetyöskentelyn muodossa.

Monilukutaidolla tarkoitetaan erilaisten viestien tulkinnan ja tuottamisen taitoja. Esiopetuksessa tuetaan lasten kuvalukutaidon, kirjoittamisen, lukemisen ja numeerisen lukutaidon sekä medialukutaidon kehittymistä.

Esiopetuksessa lapset harjoittelevat yhteiselämän pelisääntöjä, kuten leikeissä ja peleissä toistensa kanssa toimimista sekä erilaisiin tilanteisiin sopivaa käyttäytymistä. Lisäksi opetellaan selviytymään arkipäivän tilanteissa omatoimisesti ja ryhmän jäsenenä. Lapsia kannustetaan omatoimisuuteen mm. ruokailussa, pukeutumisessa ja siisteydessä sekä pieniä työtehtäviä tekemällä kuten pöydän pyyhkiminen ja kattaminen, leikkien ja toiminnan jälkeen tavaroiden paikoilleen laittaminen, oman vaatenaulakon ja omien tavaroiden (reppu, vihot, kynät, sakset ym.) järjestyksestä huolehtiminen.

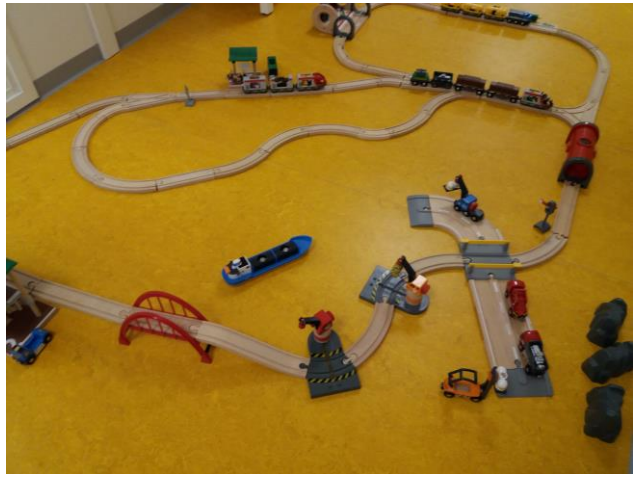

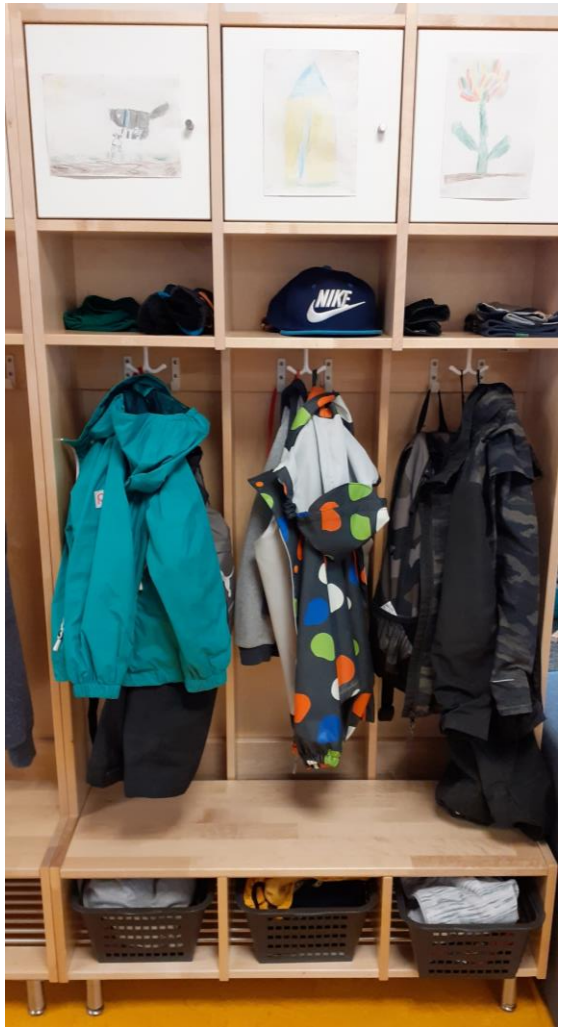

Monipuoliset työtavat

Esiopetuksessa työtavat ovat sekä oppimisen väline että opettelun kohde - vähitellen kehittyvä taito, jota lapset tarvitsevat oppimisen polulla. Tämän vuoksi on tärkeää, että opettaja ohjaa lapsia kokeilemaan ja käyttämään erilaisia työtapoja ryhmissä, työpareina ja itsenäisesti.

Lapset osallistuvat toiminnan suunnitteluun, työtapojen valintaan ja tekevät erilaisia työtehtäviä. Tämä on arjen osallisuutta, jonka tavoitteena on tukea lasten aloitteellisuuden kehittymistä ja omaa vastuunottoa. Oppimista edistää se, että lapset ovat mukana miettimässä työskentelyn tavoitteita ja he tietävät, mitä heiltä odotetaan. Tehtyjen valintojen ja työskentelyn onnistumista arvioidaan yhdessä.

Lasta kannustetaan ja ohjataan ottamaan asioista selvää, hänen uteliaisuuttaan tuetaan ja kysymyksiinsä vastataan ja myös hänelle itselleen annetaan mahdollisuus löytää vastaus mieltä askarruttaviin kysymyksiin. Vastaukset löytyvät parhaiten ohjaamalla lasta havaintojen tekoon, kuvailemiseen, vertailemiseen ja luokittelemiseen. Näin lapsi oppii uusien käsitteiden ja syy-yhteyksien muodostamista. Lisäksi tällainen ongelmanratkaisukeskeinen työskentelytapa tuo oppimiseen vuorovaikutussuhteita, omakohtaista tiedonhankintaa ja kokeiluja, tavoitteellisuutta ja se pohjautuu aikaisemmin opittuun ja useimmiten konkreettisiin käytännön tilanteisiin.

Leikki

Leikin ja oppimisen maailmat ovat erottamattomat. Leikki on lapsen elämään oleellisesti kuuluvaa toimintaa ja siten luontainen tapa oppia erilaisia asioita. Lapsi leikkii sitä mitä on oppinut ja on parhaillaan oppimassa. Leikit liittyvät hänen fyysiseen, emotionaaliseen, sosiaaliseen ja kognitiiviseen kehitykseensä.

Leikkiessään lapsi on aktiivinen tekijä ja kokija. Lapsi käy läpi tunteitaan, kokemuksiaan ja ajatuksiaan. Lapsi käsittelee uutta tietoa, oivaltaa asioiden välisiä yhteyksiä ja jäsentää näin uusia kokemuksiaan aiemmin oppimaansa. Samalla lapsen kyky oppia itsestään oppijana vahvistuu. Mielikuvitus mahdollistaa lapselle erilaisten roolien ja ideoiden toteuttamisen, joka ei muuten olisi mahdollista.

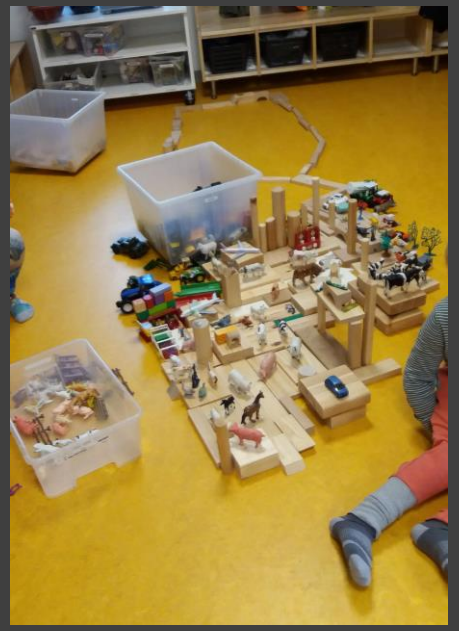

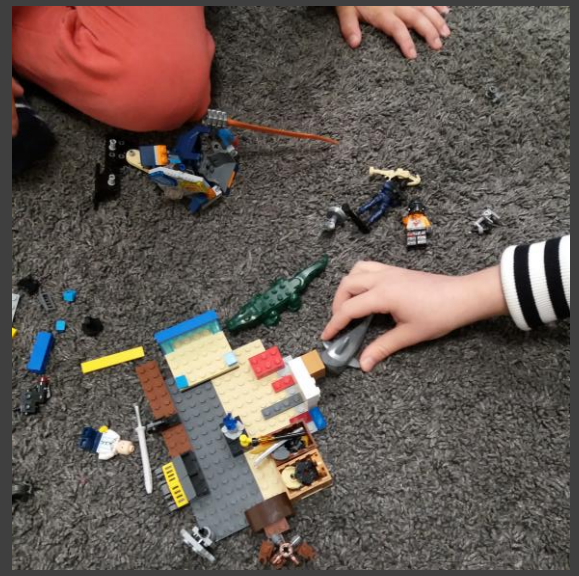

Leikissä lapsen on turvallista yrittää ja erehtyä sekä käsitellä hänelle vaikeita asioita tai kokemuksia. Toteutuvan toiminnan suunnittelussa onnistuneet ratkaisut ovat kiinni opettajan herkkyydestä ja kyvystä oivaltaa lasten toiminnan logiikkaa leikissä. Leikin oikeanlainen hyödyntäminen ei rasita lasta, koska lapset eivät mieti leikkiessään omaa oppimistaan tai sosiaalista kehitystään.

Omaehtoisen leikin kautta lapsen mielikuvitus rikastuu ja hän oppii kieltä, abstraktia ja luovaa ajattelua, vuorovaikutustaitoja ja ryhmäsääntöjä. Leikeissä toteutuu lasten keskinäinen vuorovaikutus, leikin riemu ja toiminnan ilo. Lapset kokeilevat, havainnoivat ja oppivat leikissä yhteisön sääntöjä. Leikkiessään ryhmässä lapsi oppii säätelemään tunteitaan ja tahtomistaan sekä huomioimaan toisten näkökulmia. Leikin kautta yhteisöllisyys ja myönteinen tunneilmasto kasvavat.

"Oletteko vain leikkineet tänään?"

LEIKKI

Joustavuus
Kieli
Suunnitteleminen
Tasa-arvoisuus
Eläytyminen
Kehon hahmottaminen
Ilo
Ystävyys
Säännöt ja normit
Itsenäisyys
Käsitteen muodostaminen
Sukupuoliroolit
Tilan hahmottaminen
Luovuus
Kommunikaatio
Aistihavainnot
Ongelman ratkaisu
Turvallisuus
Pettymys
Havainnoiminen
Ajattelu
Keskittyminen
itsehillintä
Hieno-motoriikka
Ristiriitojen selvittäminen
"Irrottelu"
Huomaavaisuus

Leikissä lapsen sisäinen ja ulkoinen maailma kohtaavat!

Oppimiskokonaisuudet

Esiopetus on luonteeltaan eheytettyä opetusta, joka muodostuu eri laajuisista ja eri tavoin toteutetuista oppimiskokonaisuuksista. Oppimiskokonaisuuksina toteutetun opetuksen tavoitteena on tukea lasten kokonaisvaltaista kasvua ja hyvinvointia sekä tarjota monipuolinen perusta heidän osaamisensa edistymiselle. Leikki ja muut lapsille ominaiset tavat oppia ja työskennellä ovat opetuksen ja toiminnan lähtökohtana.

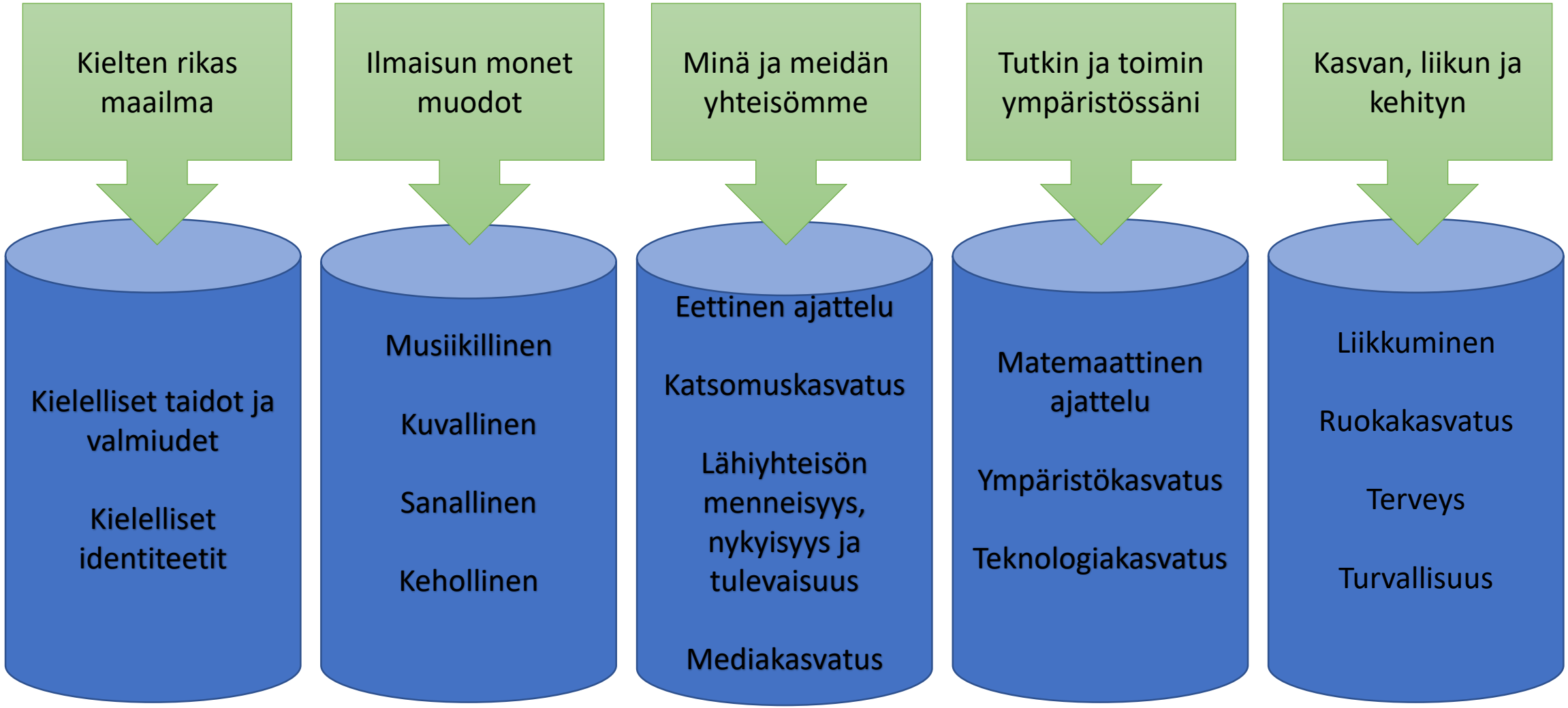

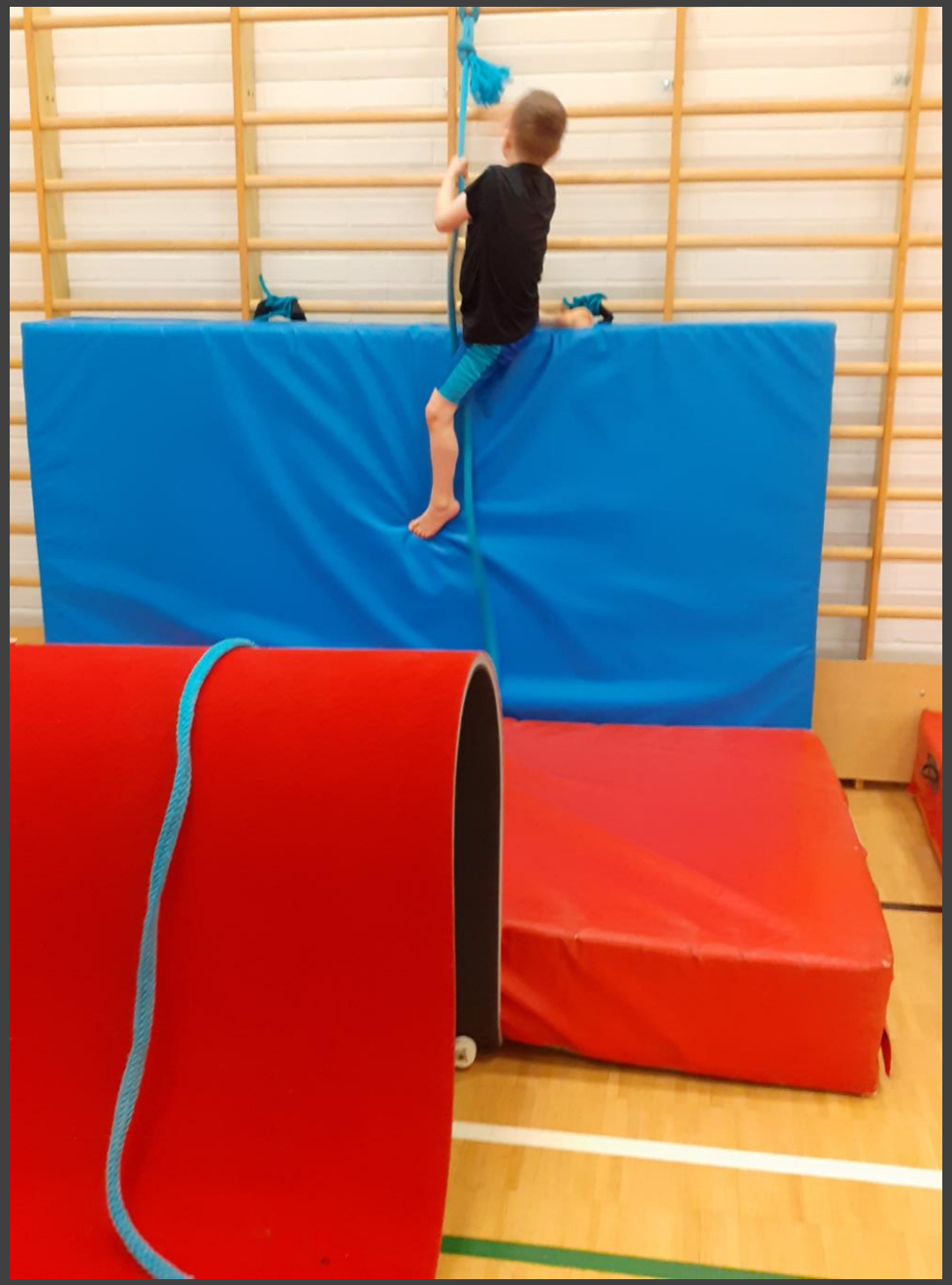

SUOMI
100
SUOMI
100

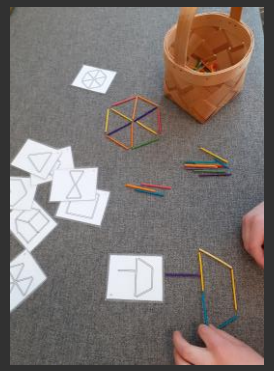
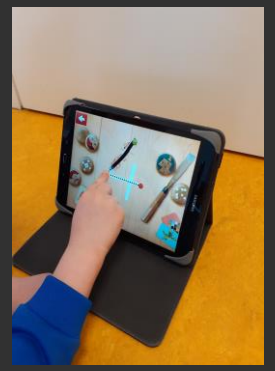

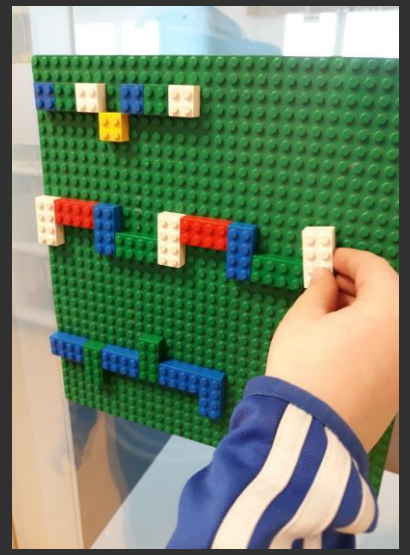

Miten lapsen oppimista arvioidaan esiopetuksessa?

Arviointi on kiinteä osa esiopetusta. Arvioinnilla on esiopetuksessa kaksi tehtävää: sen avulla suunnitellaan ja kehitetään opetusta sekä tuetaan kunkin lapsen hyvinvointia, kasvua ja oppimista.

Arviointi on havainnoinnin, dokumentoinnin, arviointipäätelmien ja palautteen muodostama kokonaisuus, johon osallistuvat opettajien lisäksi muu esiopetuksen henkilöstö sekä lapset ja huoltajat.

Lapsille asetetaan esiopetusvuoden alussa kehitys- ja oppimistavoitteet yhdessä lapsen huoltajien kanssa. Tavoitteiden asettelu tehdään huoltajilta (Eskarilaisen vanhempien haastattelulomake) ja varhaiskasvatuksesta sekä mahdollisesti muilta tahoilta (esimerkiksi puheterapeutin arvio) saadun kehitykseen ja oppimiseen liittyvän tiedon sekä lapsen mielenkiinnon kohteiden perusteella.

Asetettujen tavoitteiden toteutumista arvioidaan huoltajien kanssa käydyissä keskusteluissa. Huoltajille annetaan tietoa lapsen kehittymisestä, oppimisesta ja oppimisen haasteista pitkin vuotta esimerkiksi keskusteluissa tai kirjallisesti esimerkiksi Wilman kautta.

Esiopettajan tekemät havainnot ja lapselle asetetut tavoitteet kirjataan Wilma järjestelmässä olevaan lapsen esiopetussuunnitelmaan (leops). Lapsen siirtyessä kouluun em. lomake siirtyy sähköisesti tulevan opettajan nähtäville Wilma-järjestelmään.

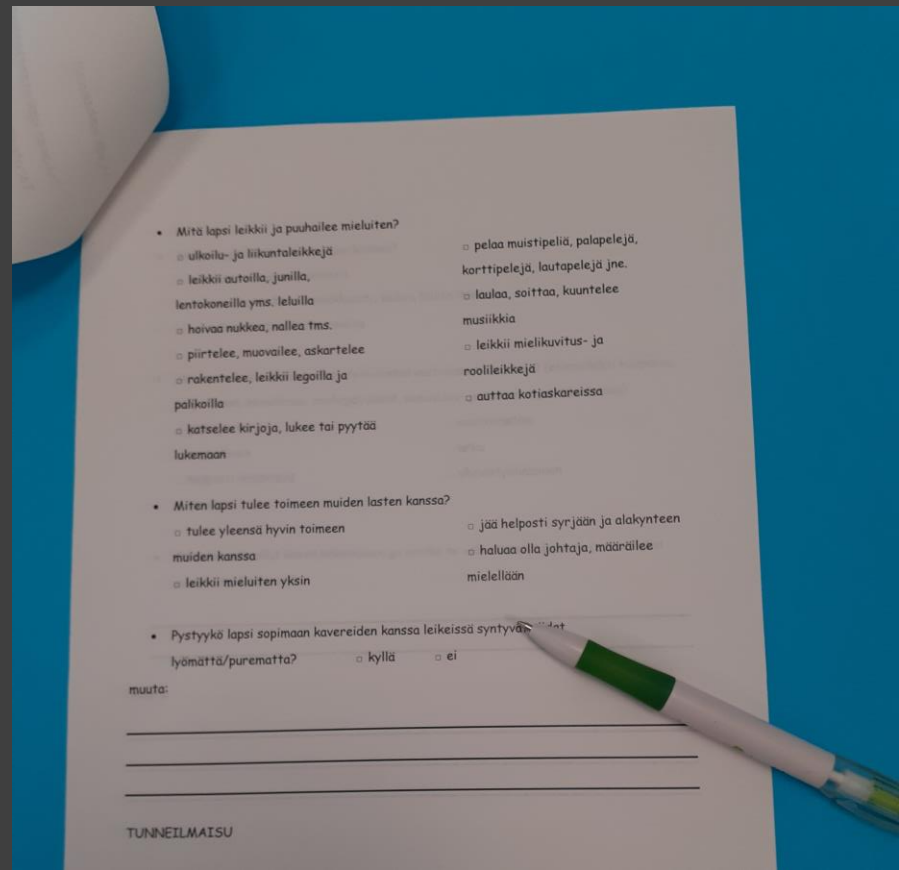

Esiopetusvuonna lasten kanssa harjoitellaan itsearviointia. Arvioinnin kohteena olevat asiat liittyvät lapselle tuttuihin jokapäiväisiin asioihin ja toimintaan. Tukena lapsen itsearvioinnille kootaan esiopetusvuoden aikana kasvun kansiota ja minävihkoa.

Esiopetuksesta annetaan osallistumistodistus, johon merkitään todistuksen nimi, opetuksen järjestäjän nimi, lapsen nimi ja lukuvuosi.

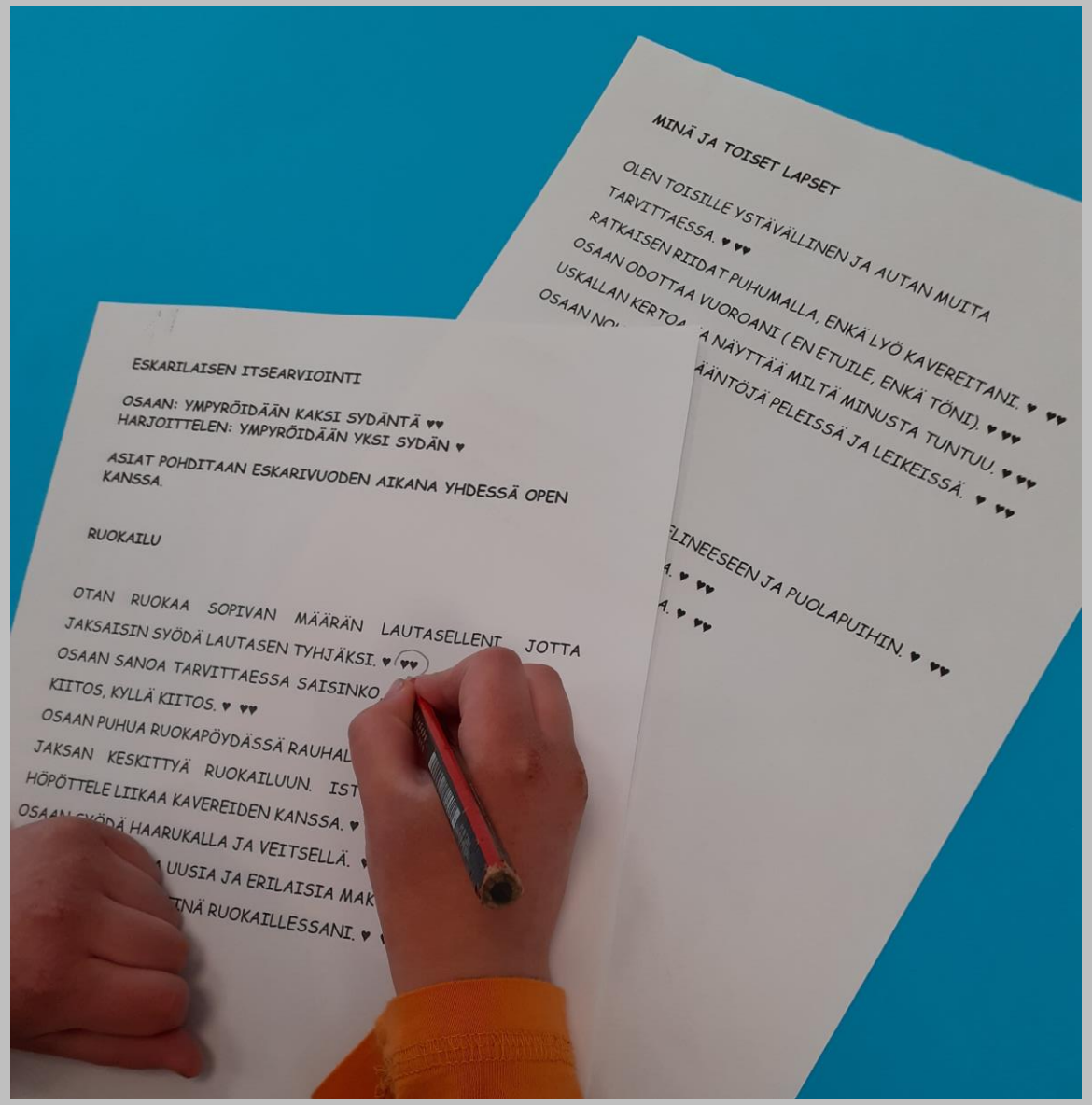

Miten lasta tuetaan esiopetuksessa?

LAPSEN KEHITYKSEN JA OPPIMISEN TUKI VARHAISKASVATUKSESSA

Lapsen tuen tarpeen arviointi yhdessä vanhempien kanssa

Yhteistyöhön vanhempien ja kuntouttavien tahojen kanssa

Toiminnan perustana lapsen vahvuudet ja kiinnostuksen kohteet

Huomioidaan lapsen yksilölliset tarpeet

Kehityksen tukeminen kokonaisvaltaista

Päivän toiminnot oppimistilanteita

Tuki osana joka-päiväistä toimintaa

Rutiinit ja ennalta-arvattavuus luovat turvaa

Tavoitteena kokea iloa, onnistumisen ja oppimisen riemua turvallisessa ilmapiirissä

JOKAINEN LAPSI ON ENSISIJAISESTI **LAPSI**

Jokaisella lapsella on oikeus olla erilainen ja tulla hyväksytyksi omana itsenään

"Gramma ennaltaehkäisyä vaikuttaa enemmän kuin tonni terapiaa"

Tertti Arajärvi

Lähde: Sauvon kunnan varhaiskasvatussuunnitelma 2019

Esiopetukseen osallistuvat lapset kuuluvat perusopetuslain mukaisen kasvun ja oppimisen tuen piiriin. Lain mukaan lapsilla on oikeus saada riittävää tukea heti tuen tarpeen ilmetessä. Lapsen kasvun ja oppimisen tuen kolme tasoa ovat yleinen, tehostettu ja erityinen tuki. Kasvun ja oppimisen tuen järjestämisen lähtökohtana ovat kunkin lapsen ja lapsiryhmän vahvuudet sekä oppimis- ja kehitystarpeet.

Esiopetuksessa huolehditaan siitä, että kaikki lapset saavat onnistumisen kokemuksia oppimisessa ja ryhmän jäsenenä toimimisessa. Näin tuetaan lasten myönteistä käsitystä itsestään. Monipuolista palautetta ja oppimisesta koottua tietoa käytetään suunnitelmallisesti lasten kannustamiseen ja ohjaamiseen.

Kasvun ja oppimisen tukeminen merkitsee yhteisöllisiä ja oppimisympäristöihin liittyviä ratkaisuja sekä lasten yksilöllisiin tarpeisiin vastaamista. Huomiota kiinnitetään erityisesti esteettömyyteen, oppimisvaikeuksien ennaltaehkäisyyn ja varhaiseen tunnistamiseen.

Opettajien, erityisopettajien, esiopetuksen muun henkilöstön sekä muiden tuen ammattihenkilöiden monialainen yhteistyö lasten tuen tarpeen havaitsemisessa sekä tuen suunnittelussa ja toteuttamisessa on tärkeää. Yhteistyöhön kulloinkin osallistuvat ammattihenkilöt harkitaan tapauskohtaisesti.

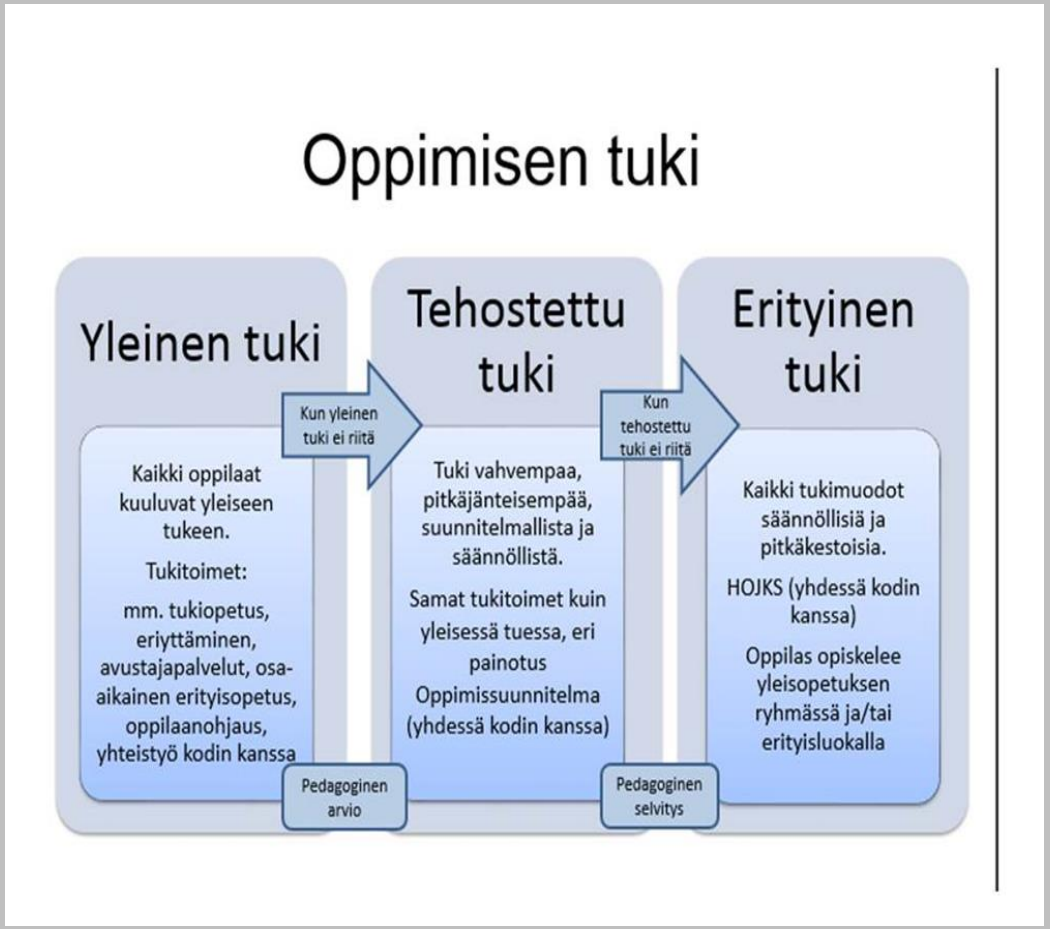

Millaisia yhteistyömuotoja esiopetuksessa on?

Syksyllä esiopetusvuoden alkaessa huoltajat täyttävät lapsistaan haastattelulomakkeen. Lomakkeen avulla selvitetään lapsen vahvuuksia ja ominaispiirteitä sekä perheen arvoja, kasvatuskäytäntöjä ja toiveita. Lomaketta hyödynnetään vanhempainkeskustelun yhteydessä.

Huoltajien ja opettajan väliset säännölliset tapaamiset antavat mahdollisuuden vaihtaa kuulumisia lapsesta sekä luovat tilaisuuden antaa palautetta puolin ja toisin. Esiopetusvuoden aikana huoltajien ja lapsen kanssa käydään tarvittaessa useampiakin henkilökohtaisia keskusteluja. Huoltajaa tiedotetaan lapsen kehitykseen liittyvistä asioista sekä pyydetään lupa lapsen asioiden käsittelyä varten muiden yhteistyötahojen kanssa. Huoltajilla on mahdollisuus olla mukana lapsensa asioiden käsittelyn aikana moniammatillisen oppilashuoltoryhmän kokouksissa.

Huoltajien kanssa tehtävän yhteistyön muotoja ovat mm:

- Päivittäiset kuulumisten vaihdot tuonti- ja hakutilanteissa
- Esioppilaan henkilökohtaisen oppimissuunnitelman laatiminen ja arvioinnit
- Wilma-ohjelma (esimerkiksi ryhmien viikko-/kuukausikirjeet)
- Vanhempainilta syksyllä
- Joulujuhla, kevätesitys ja kevätkirkko
- Asiakaskyselyt ja -haastattelut
- Huoltajien kieli- ja kulttuuritietouden sekä muun asiantuntemuksen hyödyntäminen esiopetuksen toteuttamisessa.

Yhteistyö siirtymävaiheissa

Keväällä esiopetuksen opettajat tapaavat koulun opettajat ja keskustelevat lasten opetuksen järjestämisen kannalta merkityksellisistä asioista. Kasvuun ja oppimiseen liittyvät tarkemmat tiedot siirtyvät Wilman kautta.

Keväällä esiopetuksen opettajat tapaavat myös varhaiskasvatuksen opettajat. Tapaamisen tarkoituksena on siirtää syksyllä esiopetuksen aloittavien lasten opetuksen järjestämisen kannalta merkitykselliset asiat esiopetukseen.

Varhaiskasvatusyksiköt huolehtivat lasten varhaiskasvatussuunnitelmien siirrosta esiopetukseen.